

Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksut 1.1.2026 alkaen
Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Sisällys

1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista	6
1.1 Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)	6
1.2 Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §)	6
1.3 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §) ..	7
1.4 Maksukatto (6 a §)	7
1.5 Etäpalveluista perittävät maksut	9
1.6 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §)	10
1.7 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §)	10
1.8 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit	11
2 Terveydenhuollon maksut	13
2.1 Maksuttomat terveyspalvelut (5 §)	13
2.2 Perusterveydenhuollon maksut	14
2.2.1 Perusterveydenhuollon lääkäripalvelujen maksut (asiakasmaksuasetus 7 §)	14
2.2.2 Kiirevastaanotto ja päivystys (asiakasmaksuasetus 7 § ja 8 §)	14
2.2.3 Erikoissairaanhoidon vastaanottotoiminta (asiakasmaksuasetus 8 §)	15
2.3 Terapiapalvelut terveyskeskuksessa	15
2.3.1 Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §)	15
2.3.2 Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)	15
2.3.3 Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §) ..	15
2.3.4 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti (asiakasmaksuasetus 11 §)	16
2.4 Erikoissairaanhoidon maksut	16
2.4.1 Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §)	16
2.4.2 Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §)	16
2.4.3 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa (asiakasmaksuasetus 11 §)	17
2.5 Laitoshoidon maksut	17
2.5.1 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §)	17
2.5.2 Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §)	18
2.5.3 Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §)	18
2.5.4 Pitkäaikainen laitoshoido (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §)	18
2.6 Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §)	19
2.7 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §)	19
2.7.1 Perusmaksut	19
2.7.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan	19

2.7.3 Proteettinen hoito	20
2.7.4 Muut maksut	20
2.7.5 Kliinisistä valokuvista perittävät maksut	20
2.7.6 Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut	21
2.8 Sairaankuljetus (ensihoito) (asiakasmaksuasetus 10 §)	21
2.9 Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen	22
2.10 Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut	22
2.11 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (asiakasmaksulaki 4 § ja 5 §)	22
2.12 Maksu lääkärintodistuksesta / lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)	22
2.13 Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (13 §)	23
2.14 Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut	24
2.14.1 Kotikuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §)	24
2.14.2 Tuettu kotiutuminen (asiakasmaksuasetus 3 §)	25
2.14.3 Tilapäinen kotisairaanhoido (asiakasmaksuasetus 3 §)	25
2.14.4 Liikkuva sairaala (asiakasmaksuasetus 3 §)	25
3 Sosiaalihuollon maksut	27
3.1 Kotiin annettavat palvelut	27
3.1.1 Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)	27
3.1.2 Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	27
3.1.3 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)	27
3.1.4 Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)	30
3.1.5 Palveluasuminen (ei-ympäri vuorokautinen)	31
3.1.6 Yhteisöllinen asuminen	32
3.1.7 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)	32
3.1.8 Asumista tukevat palvelut (10 h §)	34
3.1.8.1 Turvapalvelut	34
3.1.8.2 Ateriapalvelut ja aterioiden kuljetuspalvelut	35
3.1.8.3 Asiointipalvelusta perittävä maksu	36
3.1.8.4 Saattajapalvelu	36
3.1.8.5 Pyykkipalvelu/Vaatehuolto	36
3.1.8.6 Hygieniapalvelu	36
3.1.8.7 Ikäihmisten päivätoiminta ja etäpäivätoiminta	36
3.1.8.8 Siivouspalvelu	36
3.1.8.9 Tukipalvelut asumisyksikköön	37
3.1.9 Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit	37
3.2 Perhehoito	37

3.2.1 Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito	37
3.2.2 Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §).....	37
3.3 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido.....	38
3.3.1 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen (7 c §)	38
3.3.2 Pitkäaikainen laitoshoido ikääntyneiden palveluissa (7 c §).....	39
3.3.3 Pitkäaikaisesta ympäri vuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §).....	40
3.4 Tilapäinen asuminen	42
3.4.1 Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen).....	42
3.4.2 Ympäri vuorokautinen tilapäinen palveluasuminen (sosiaalihoitolain mukainen, muu kuin omaishoitajalaissa määritetty vapaapäivä)	42
3.5 Vammaispalvelujen maksut.....	43
3.5.1 Vammaispalvelujen asiakasmaksut (vanha vammaispalvelulaki 380/1987 ja kehitysvammalaki 519/1977).....	43
3.5.1.1 Maksuttomat palvelut	43
3.5.1.2 Päivä- ja työtoiminta.....	44
3.5.1.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset asumispalvelut.....	45
3.5.1.4 Kehitysvammalain mukainen perhehoito	47
3.5.1.5 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido	49
3.5.1.6 Tuetun asumisen maksut.....	50
3.5.2 Vammaispalvelujen asiakasmaksut (uusi vammaispalvelulaki 675/2023)	50
3.5.2.1 Vammaispalvelulain mukaiset maksuttomat palvelut ja niihin liittyvät ylläpito- ja asiakasmaksut	50
3.5.2.2 Valmennus, avohuollossa toteutettava vaativa moniammatillinen tuki, päivätoiminta, kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta sekä vammaispalvelulain 34 §:n muut palvelut ja tukitoimet.....	51
3.5.2.3 Lyhytaikainen huolenpito.....	52
3.5.2.4 Asumisen tuki (aikuiset)	54
3.5.2.5 Kodin ulkopuolella järjestettävä lapsen asumisen tuki.....	55
3.5.2.6 Vaativien erityispalvelujen maksut / Vaativan moniammatillisen tuen maksu.....	56
3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §)	57
3.7 Liikkumisen tuen asiakasmaksut	57
3.7.1 Sosiaalihoitolain mukainen liikkumisen tuki.....	57
3.7.2 Vammaispalvelulain mukainen liikkumisen tuki.....	58
3.7.3 Työ- ja opiskelumatkat	59
3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut (4 §, 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, laki lapsen elatuksesta 704/1975)	59
3.9 Erityisasumispalvelut (päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut)	60

3.9.1 Tuettu asuminen.....	60
3.9.2 Yhteisöllinen asuminen	61
3.9.3 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen.....	61
3.9.4 Perhehoito	61
3.9.5 Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa	61

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2026 alkaen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

1.1 Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)

Palveluista perittävissä asiakasmaksuissa sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus). Sovellettaviin säännöksiin viitataan tässä dokumentissa pääosin kunkin asiakokonaisuuden otsikossa.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyn mukaan. Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

1.2 Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §)

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku ja päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Asiakkaalle on annettava tieto maksun alentamisen ja perimättä jättämisen osalta mahdollisimman varhain, jo ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa (sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuva asiakaskontakti, asiakaskäynti tai hoitojakso) tai sen yhteydessä. Viimeistään tieto on annettava maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Terveydenhuollon tasamaksuja (terveyskeskuksen avohoidon maksut, poliklinikka-, päiväkirurgia-, sarjahoitomaksut, lyhytaikaisen laitoshoidon maksut, suun terveydenhuollon maksut) voidaan alentaa tai jättää perimättä sillä perusteella, että maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

1.3 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §)

Hyvinvointialue päättää maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta taikka hyvinvointialueen aloitteesta silloin, jos:

- asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot ovat muuttuneet
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus säädettyihin vähennyksiin on muuttunut
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- asiakkaalle laadittua asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkastukset tehdään joka toinen vuosi.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun määrittämiseksi tulee asiakkaan tai hänen edunvalvojansa/asioidenhoitajansa esittää tositteet tulo- ja verotustiedoista ja maksun määrittämiseksi tarvittavista kustannuksista.

1.4 Maksukatto (6 a §)

Asiakkaalta perityille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä eli maksukatto, joka on 1.1.2026 alkaen 815 euroa toistaiseksi. Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun lukuun ottamatta lyhytaikaista laitoshoidoa, josta peritään alennettu hinta.

Maksujen yhteismäärää laskettaessa huomioidaan kalenterivuoden (1.1.–31.12.) aikana kertyneet maksut sen mukaan, milloin asiakas on saanut palvelua, ei sen mukaan, mikä on laskun eräpäivä tai laskun maksupäivä.

Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 815 euroa, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja laitoshoidosta psykiatrian toimintayksikössä peritään kuitenkin 26,80 euron suuruinen hoitopäivämaksu 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä, vaikka maksukatto olisi ylittynyt.

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Laskulla on tieto, kerryttääkö asiakasmaksu maksukattoa. Asiakkaan tai asianhoitajan on itse seurattava maksukaton täyttymistä ja ylittymistä. Maksukaton ylittyessä asiakkaan tulee olla yhteydessä siihen asiakasmaksujen laskutuksesta vastaavaan yksikköön, jossa maksukatto ylittyy. Muun hyvinvointialueen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon laskuttamat maksukattoa kerryttävät asiakasmaksut asiakkaan tulee itse ilmoittaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen laskutusyksikköön.

Maksukaton täyttymisestä annetaan asiakkaalle todistus, joka on voimassa myöntämisvuoden loppuun asti. Todistuksen myöntää se julkinen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio, jossa maksukatto on ylittynyt. Maksukaton ylittymisen jälkeen, asiakkaan tulee esittää todistus maksuttomuudesta käyttäessään julkisia sosiaali- ja terveystalouksia.

Jos asiakas on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 815 euroa, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettuja maksut takaisin. Vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamiseen on tehtävä maksukaton ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, tai palvelun käyttäjä menettää oikeutensa palautukseen. Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantaavuoden jälkeen, tulee vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta tehdä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hyvinvointialue saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukaton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.

Maksukattoon lasketaan mukaan asiakasmaksut seuraavista palveluista (myös vastaavista etäpalveluista perityt maksut kerryttävät maksukattoa):

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalveluista
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- sarjassa annettavasta hoidosta
- lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta
- päivä- ja yöhoidosta (kun on kyse kappaleen 2.5.2 mukaisesta maksusta)
- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta, hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä (myös terveyskeskuksessa)
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta

- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta, paitsi silloin, jos hoito on osana kotihoitoa
- lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle
- em. palveluista perityt maksut, kun asiakasmaksulasku on maksettu toimeentulotuesta
- em. palveluista perityt maksut, kun palvelu tai vastaanotto on järjestetty etäpalveluna

Maksukattoa kerryttävät myös ostopalveluina tuotetut palvelut, jos ne kuuluvat julkisen terveydenhuollon järjestämisvastuulle.

Maksukaton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:

- maksua, joka on peritty työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta
- maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveyspalveluihin samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka rinnastetaan kunnan asukkaaseen
- tilapäisen kotipalvelun tai tilapäisen kotihoidon maksua
- jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksua
- sairaankuljetusmaksua
- lääkärintodistusmaksua
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittäviä maksuja
- palvelusetelillä järjestetyn palvelun omavastuuosuus (Asiakasmaksulain HE 129/2020)
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksua
- käyttämättä jätetystä ajasta perittävää maksua (ns. sakkomaksua)
- sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelumaksua
- omaishoidon lakisääteisten vapaiden ajalta perittyjä asiakasmaksuja
- vaikeavammaisen asumispalvelumaksua
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelumaksua
- työterveyshuollon maksua
- perhehoidon maksua
- viivästyskorko- ja perintäkulumaksuja
- muita maksuja, joiden huomioon ottamisesta maksukatossa ei säädetä asiakasmaksulain § 6a:ssä
- yksityisen terveydenhuollon maksuja, jos ne eivät kuulu julkisen terveydenhuollon järjestämisvastuulle

1.5 Etäpalveluista perittävät maksut

Etäpalvelu ja etävastaanotto (puhelimitse, chatissa tai muulla tähän rinnastettavalla keskustelutavalla tai videovälitteisesti internetyhteyden kautta) on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin tai palveluun, mikäli sillä korvataan normaali fyysinen vastaanotto. Tässä tapauksessa etäyhteyksien avulla annetusta palvelusta peritään samat maksut kuin esimerkiksi vastaavasta vastaanottokäynnistä tai kotikäynnillä annetusta palvelusta, mikäli palvelu on maksullinen muutoinkin.

1.6 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §)

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalvelupaikkaan ja asiakas jättää saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön ilman hyväksyttävää syytä; eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaa tai palvelua, peritään 18 vuotta täyttäneiltä 73,70 euron maksu. Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja asiakkaalle on varauksen yhteydessä ilmoitettu mahdollisuudesta periä käyttämättä jätetystä ajasta tai paikasta maksu sekä annettu ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta.

Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

Käynnin peruuttamatta jättämisestä tai käyttämättä jääneestä ajasta peritään 18 vuotta täyttäneiltä 73,70 euron maksu, vaikka itse palvelu olisi maksuton. Tämä koskee esimerkiksi äitiysneuvolan, seksuaaliterveysneuvolan, opiskeluterveydenhuollon ja kohdunkaulansyövän seulontakäyntejä sekä rokotuskäyntejä. Maksu peritään myös hoitajan käynnistä sekä peruuttamattomasta etäpalvelusta tai etävastaanotosta.

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävää maksua sovelletaan myös silloin, kun hyvinvointialue on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

Maksua ei peritä mielenterveys- ja päihdepalvelujen, eikä psykiatrian käyttämättä jätetyistä vastaanottoajoista.

1.7 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §)

Pohjois-Savon hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta yhteisöllisestä asumispalvelusta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu

keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Tilapäisyydellä tarkoitetaan yhtäjaksoista muutamaa päivää esimerkiksi viikonlopun pituista poissaoloa. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Ateriapalvelumaksut laskutetaan toteutuman mukaan. Keskeytyksen syyn mukaan maksukäytäntö on seuraava:

1. Asiakkaasta johtuva keskeytys: Maksua peritään viiteen päivään asti, mutta ei sen jälkeiseltä ajalta.

2. Hyvinvointialueesta johtuva keskeytys tai asiakkaan laitoshoido: Maksua ei peritä lainkaan viiden ensimmäisen päivän aikana.

3. Koko kuukauden keskeytys: Jos palvelu on keskeytetty asiakkaasta riippumattomista syistä koko kuukauden, maksua ei peritä kyseiseltä kuukaudelta.

1.8 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit

Sotainvalidit

Sotainvalideilta, joilla on 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939–1945 sotien johdosta, ei peritä asiakasmaksua (sotilasvammalaki 404/1948 6, 6a, 6b §:t):

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
- asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksua
- pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
- omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
- liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihuoltolain 23 §:n nojalla
- sairaanhoitopalveluista

Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 20 %, ei peritä asiakasmaksua yllä olevien lisäksi pitkäaikaisesta laitoshoidosta.

Rintamaveteraanit

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua:

- avohoidon käynneistä (terveyskeskuksen vastaanottomaksu, poliklinikka-, sarjahoito- ja päiväkirurgian maksu)
- suun terveydenhuollon käynneistä
- kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvytys-, siivous- ja pyykki-vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)

-
- sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
 - omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
 - sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta/huolenpidosta ja aterioista
 - perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perkehoidosta
 - terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Maksua ei peritä rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelutunnuksen, rintamatunnuksen tai veteraanitunnuksen omaavilta henkilöiltä sekä henkilöiltä, joilla on todistus miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

2 Terveysthuollon maksut

2.1 Maksuttomat terveysthuollot (5 §)

Maksuttomia terveysthuollon palveluja ovat:

- terveystuvalonta- ja ohjaus sekä terveystarkastukset
- äitiys- ja lastenuevolapalvelut
- seulonnat valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisesti
- kouluterveydenhuolto myös 18 vuotta täyttäneiltä
- opiskeluhuoltopalvelut
- opiskeluterveydenhuolto
- sairaanhoitajan, terveysthoitajan ja kättilön vastaanotot perusterveydenhuollossa, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkäriin vastuulle, peritään lääkäripalvelumaksu kappaleen 2.2.1 ja 2.2.2 mukaisesti
- alle 18-vuotiaiden avosairaanhoidon palvelut
- psykiatrisen avohoidon palvelut /mielenterveystyö avosairaanhoidon palveluissa
- terveysthuoltolain 29 §:ssä tarkoitettun lääkinällisen kuntoutuksen palvelut: kuntoutustuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus
- pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettut hoitotarvikkeet
- apuvälineet ja niiden sovitut ja luovutus, tarpeellinen uusiminen ja huolto paitsi silloin, kun apuvälineen tarve aiheutuu työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), potilasvahinkolain (585/1986) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista.
- diabeetikkojen määrääkaiset silmänpohjatutkimukset
- naisiin kohdistuvan seksuaalisen väkivallan uhreille tarkoitettujen ns. SERI-tukikeskusten tarjoamat terveysthuollot
- päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta
- ensihoito, lukuun ottamatta ensihoitoon liittyvää sairaankuljetusta
- sairaalaan sisäänkirjoitetun potilaan kuljetus sairaankuljetusajoneuvolla toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

Lisäksi maksuttomia ovat tartuntatautilain mukaiset:

- rokotukset, jotka kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaan
 - valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset sekä
 - valtioneuvoston asetuksella säädetyt rokotukset
 - yleisvaarallisissa tartuntataudeissa:
 - tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet
 - altistuneiksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteeni
 - sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn eristäminen
-

- valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrättyt lääkkeet
- HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus ja hoito sekä hoitoon ja (käytännössä HIV:n) ehkäisyyn määrättyt lääkkeet.

2.2 Perusterveydenhuollon maksut

2.2.1 Perusterveydenhuollon lääkäripalvelujen maksut (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa. Palvelu on maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkäripalvelumaksu 30,20 €/käynti
(myös geriatriset palvelut)

Vastaanottokäyntimaksu peritään myös etävastaanotosta.

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä palvelukerralta kalenterivuoden aikana.

Jos hoitovastuu siirtyy hoitajalta lääkärille, palvelusta peritään perusterveydenhuollon avohoidon maksujen mukainen asiakasmaksu.

Käyntimaksu peritään myös äitiysneuvolan, opiskeluterveydenhuollon ja seksuaaliterveysneuvolan lääkärin vastaanotolla sairaanhoidollisesta käynnistä.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkäripalvelumaksua ei peritä, kun lääkäri lähettää potilaan erikoissairaanhoidon vastaanotolle perusterveydenhuollon avohoidon käynniltä saman päivän aikana ja saman tulossyyn vuoksi.

2.2.2 Kiirevastaanotto ja päivystys (asiakasmaksuasetus 7 § ja 8 §)

Kerryttää maksukattoa. Maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille.

Perusterveydenhuollon kiirevastaanotto arkisin klo 8–20 30,20 €/käynti

Maksua ei peritä, mikäli asiakas on maksanut jo kolme (3) perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkäripalvelun maksua kyseisen kalenterivuoden aikana.

Perusterveydenhuollon kiirevastaanotto arkisin klo 20–08,
lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä 41,40 €/käynti

Maksu peritään myös henkilöltä, joka on jo maksanut kolme (3) 30,20 €:n suuruista lääkäripalvelumaksua.

Päivystyspoliklinikat Iisalmi, Kuopio ja Varkaus kaikkina aikoina 71,30 €/käynti

Maksu peritään lääkärikäynnistä sekä hoitajavastaanotosta silloin, kun se korvaa lääkärikäynnin päivystyksessä. Maksu peritään myös lääkärin antamasta etäpäivystyspalvelusta, mikäli se korvaa lääkärikäynnin päivystyksessä.

2.2.3 Erikoissairaanhoidon vastaanottotoiminta (asiakasmaksuasetus 8 §)

Kerryttää maksukattoa. Maksuton alle 18-vuotiaille ja rintamaveteraaneille.

Erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksu 71,30 €/käynti

2.3 Terapiapalvelut terveystieteiden keskuksessa

2.3.1 Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään 19,90 €/kerta

Maksu peritään lääkinnällisestä kuntoutuksesta (muut kuin terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitetut lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut) ja muusta vastaavasta sarjassa annettavasta hoidosta (esim. jatkuvasta dialyysihoidosta) enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta eikä rintamaveteraaneilta. Maksua ei peritä myöskään terveystieteiden keskuksessa annetusta siedätyshoidosta (hyposensibilisaatio), puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta tai muusta vastaavasta hoidosta.

2.3.2 Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Yksilökohtainen terapia, kun kyse ei ole sarjahoidosta 19,90 €/kerta

Yksilökohtaista terapiaa ovat fysioterapia, toimintaterapia, neuropsykologinen kuntoutus, ravitsemusterapia, jalkojenhoito/jalkaterapia, puheterapia tai muu toimintakykyä parantava ja ylläpitävä hoito tai terapia.

2.3.3 Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Ryhmäjakso 1–5 ryhmäkäyntiä	20,00 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 6–10 ryhmäkäyntiä	22,80 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 11 ryhmäkäyntiä	25,00 €/ryhmäjakso

Ryhmämaksua ei peritä, mikäli ryhmäjakson käynneistä 2/3 (pyöristetään lähimpään kokonaislukuun) jää toteutumatta sairastumisen tai muun perustellun keskeytymisen syyn vuoksi.

Allasterapiamaksut

Lapinlahden fysioterapiaosaston antamaa allasterapiaa ohjattuna ja omatoimisesti. Omatoimiterapiassa fysioterapeutti valvoo altaalla. Ryhmä on ohjattua ryhmätoimintaa.

Ohjatut allasryhmät

kevätkausi (tammi-toukokuu)	50,00 €
syyskausi (syyskuu-joulukuu)	40,00 €

Omatoimiryhmät

Allasmaksu 1 kk	30,00 €
Allasmaksu 3 kk	50,00 €
Allasmaksu 6 kk	70,00 €

2.3.4 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kotikäynti	19,90 €/käynti
Videovälitteinen etäkontakti	19,90 €/kontakti

- kotiutumiseen liittyen 1–2 kotikäyntiä maksuttomia
- säännöllisen kotihoidon asiakkaalle maksuttomia
- apuvälinearviokäynnit maksuttomia

2.4 Erikoissairaanhoidon maksut

2.4.1 Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §)

Sairaalan tai muun toimintayksikön poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta peritään	71,30 €/käynti
--	----------------

Palvelun käyttäjän kotona annetusta erikoissairaanhoidosta peritään poliklinikkamaksua vastaava maksu	71,30 €/käynti
---	----------------

Vastaanottokäyntimaksu peritään myös etävastaanotosta.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

2.4.2 Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §)

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä, peritään poliklinikkamaksun sijasta	233,80 €/käynti
---	-----------------

Maksu kerryttää maksukattoa.

Jos päiväkirurgisessa toimenpiteessä ollut henkilö komplikaation tai muun vastaavan syyn takia jää hoitopaikkaan, peritään häneltä säädetyn päiväkirurgiamaksun (233,80 €) lisäksi hoitopäivämaksu (71,50 €/hoitopäivä) toimenpidettä seuraavilta päiviltä.

Koska päiväkirurgia ei ole lyhytaikaista laitoshoidoa, eikä siinä synny hoitopäiviä, edellä mainittua sääntöä voidaan soveltaa myös lasten kohdalla ja heiltä voidaan periä päiväkirurgian maksu silloin kun edellä mainitut kriteerit täyttyvät.

Jos suun ja leukojen tutkimusta ja hoitoa annetaan päiväkirurgisesta toiminnasta säädetyn edellytyksin, siitä peritään 233,80 € toimenpiteeltä.

2.4.3 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa (asiakasmaksuasetus 11 §)

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään 19,90 €/kerta

Maksullisten hoitokertojen enimmäismäärä on 45 hoitokertaa kalenterivuodessa. Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

Sarjahoidon määritelmä:

Lääkärin ennakoon määräämä hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa. Hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa, elleivät hoidolliset syyt edellytä harvempaa käyntiväliä.

Asiakasmaksuasetuksen 11§:n mukaan sarjassa annettavaa hoitoa on:

- jatkuva dialyysihoito
- lääkinnällinen kuntoutus
- hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoito tai
- muu vastaava hoito

Muu vastaava hoito arvioidaan sen perusteella, vastaako annettava hoito lääkinnällistä kuntoutusta, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö- sekä sytostaattihoitoa.

2.5 Laitoshoidon maksut

2.5.1 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §)

Hoitopäivämaksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa 71,50 €/hoitopäivä
Psykiatrian toimintayksikössä 32,80 €/hoitopäivä

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen
laitoshoidon hoitopäivämaksu 26,80 €/hoitopäivä

Maksuja ei peritä terveyskeskuksessa eikä sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Maksuja ei peritä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Hoitopäivämaksu peritään hoitoon tulopäivältä, sitä seuraavilta hoitopäiviltä ja laitoshoidosta lähtöpäivältä. Mikäli asiakas kuitenkin siirtyy välittömästi toiseen laitokseen tai Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämään asumispalveluun, lähettävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.5.2 Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §)

Päivä- ja yöhoidon maksu 32,80 €/vrk

Terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä, sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) olevalta peritään 32,80 €/vrk.

Päivä- ja yöhoidon maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, poliklinisesta päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojatystä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

2.5.3 Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §)

Kuntoutushoidon maksu 24,60 €/hoitopäivä

Peritään vammaiselle henkilölle annetusta terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §:ssä tarkoitettua lääkinnällisestä laituskuntoutuksesta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta lääkinnällisestä laituskuntoutuksesta.

Em. maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Kerryttää maksukattoa.

2.5.4 Pitkäaikainen laitoshoido (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §)

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Hyvinvointialueen on maksua määritessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 131 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksusta tarkemmin kappaleessa 3.3.3.

2.6 Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §)

Yksityislääkärin läheteellä tehtävistä laboratorio- ja röntgentutkimuksista, joihin ei liity muita tutkimuksia tai hoitotoimenpiteitä, peritään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu erillisen hinnaston mukaan.

2.7 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §)

Kerryttää maksukattoa.

Maksuja ei peritä:

- alle 18-vuotiaiden suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta
- henkilöiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta. Maksua peritään vain hammaslaboratoriolta hankituista töistä.
- ensimmäistä lastaan odottavan perheen suun terveydentilan ja hoidon tarpeen arviosta

2.7.1 Perusmaksut

Suuhygienisti	14,80 €
Hammaslääkäri	19,10 €
Erikoishammaslääkäri	28,10 €

2.7.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan

Ehkäisevä hoito (tutkimuksen yhteydessä on maksuton)	12,30 €
---	---------

Vaativuusluokka 0–2	12,30 €
Vaativuusluokka 3–4	27,60 €
Vaativuusluokka 5–7	54,70 €
Vaativuusluokka 8–10	80,20 €
Vaativuusluokka 11 -	112,50 €

2.7.3 Proteettinen hoito

Proteettiset toimenpiteet	
Proteesin pohjaus	80,20 €
Proteesin korjaus	54,70 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	268,30 €
Kruunut ja sillat hampaalta	268,30 €
Rankaproteesi	325,60 €

Proteettisen ja purentafysiologisen hoidon yhteydessä veloitetaan potilaalta toimenpidekohtaiset maksut, käyntimaksut sekä hammastekniset laboratoriokulut todellisten kulujen suuruisina (kustannusarvion mukaan). Hammastekniset kulut peritään kauttalaskutuksena.

2.7.4 Muut maksut

Röntgentutkimus	12,30 €/kuva
Panoraamaröntgen	27,60 €/kuva
Todistus ja lausunto	60,60 €
Perumaton käynti	73,70 €
Päiväkirurginen toimenpide	233,80 €/käynti

Uniapneakiskohoidon asiakasmaksut:

(maksu peritään, kun lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen luovutusperusteet eivät täyty)

- erikoissairaanhoidon kriteerit täyttävä vaikea tai keskivaikea uniapnea
71,30 €
- lievässä uniapneassa hoidosta peritään suun terveydenhuollon asiakasmaksut (perusmaksu, toimenpiteet, hammastekniset kustannukset)

Hoidosta muodostuu käyntikohtainen lasku, joka sisältää perusmaksun, toimenpidemaksut toimenpideluokittain vaatimustason ja toimenpiteen laajuuden mukaan sekä muut käynnin maksut.

2.7.5 Kliinisistä valokuvista perittävät maksut

Laaja kuvantaminen (hampaisto, purenta, limakalvot)	27,60 €/kuva
Limakalvokuvantaminen hoitokäynnin yhteydessä	12,30 €/kuva
Kuvantaminen kontrolloimisen vuoksi (toimenpidekomplikaatioiden seuranta)	maksuton

2.7.6 Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut

Hammaslääketieteen opetusklinikan käyntimaksu, suun ja hampaiden tutkimus ja hoidon toimenpiteet ovat normaaleja asiakasmaksuja 20 % pienemmät. Kuvantamistutkimuksista peritään normaalihintaiset asiakasmaksut.

Perusmaksut

Suuhygienisti	11,80 €
Hammaslääkäri	15,30 €
Erikoishammaslääkäri	22,50 €

Kuvantamistutkimukset

Hammaskuva	12,30 €
Leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvaus	27,60 €

Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan

Vaativuusluokka 0–2	9,80 €
Vaativuusluokka 3–4	22,10 €
Vaativuusluokka 5–7	43,80 €
Vaativuusluokka 8–10	64,20 €
Vaativuusluokka 11 -	90,00 €

Proteettiset toimenpiteet

Proteesin pohjaus	64,20 €
Proteesin korjaus	43,80 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	214,60 €
Kruunut ja sillat hampaalta	214,60 €
Rankaproteesi	260,50 €

Ehkäisevä hoito

SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet	9,80 €
---	--------

2.8 Sairaankuljetus (ensihoito) (asiaksmaksuasetus 10 §)

Sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla) yhteen suuntaan tehty matka	25,00 €
---	---------

Lisäpaikalla oleva potilas samassa sairaankuljetusajoneuvossa	
paripotilaana	40,41 €
istuvana potilaana	20,20 €

Maksu ei kerrytä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksukattoa, mutta kerryttää Kelan matkakattoä (v. 2025 on 300,00 €/kalenterivuosi).

Tämä maksu peritään myös silloin, kun Kelan ohjeistuksen mukaisesti ensihoitoyksikön henkilöstön antama hoito lääkärin antaman hoito-ohjeen perusteella on ollut riittävää, eikä kuljetusta hoitopaikkaan ole tarvinnut suorittaa. Maksua ei peritä osastohoidossa olevien potilaiden ambulanssilla tapahtuvista hoitolaitossiirroista.

2.9 Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen

Maksua ei peritä rokottamisesta ja rokotteista, mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotusohjelmaan tai kyse on lääkärin määräykseen perustuvasta perussairauden vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta.

Mikäli rokottamisen tarve johtuu vapaa-ajan matkailusta, maksua ei peritä rokottamisesta, mutta potilaan/asiakkaan tulee itse hankkia rokoteaine apteekista.

Myös rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet tulee määrätä ja antaa tarveharkinnan perusteella (THL). Rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet on kustannettava usein itse. Terveyskeskus antaa neuvontaa matkailijoiden rokotuksista ja antaa tarvittavat rokotukset.

2.10 Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut

Terveystarkastukset ovat maksuttomia kaikille kouluterveydenhuollon ja opiskeluterveydenhuollon opiskelijoille.

Opiskeluterveydenhuollossa yli 18-vuotiaiden maksut määräytyvät asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaan. Käyntimaksu peritään opiskeluterveydenhuollon lääkärin vastaanotolla sairaanhoidollisesta käynnistä.

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista peritään maksu kaikilta yli 18-vuotialta sekä terveydenhoitajan että lääkärin ajan varauksesta.

2.11 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (asiakasmaksulaki 4 § ja 5 §)

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

1.1.2025 alkaen asiakasmaksulain 4 §:n nojalla:

Uuden vammaispalvelulain (675/2023) 33 § 1 momentissa tarkoitettulle hengityslaitteen varassa elävälle henkilölle annettava hoito, ylläpito terveydenhuollon laitoshoidon aikana sekä hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

2.12 Maksu lääkärintodistuksesta / lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)

Erikoissairaanhoidosta annetut todistukset	60,60 €/todistus
--	------------------

Perusterveydenhuollosta annetut,

hoitoon liittymättömät todistukset	60,60 €/todistus
------------------------------------	------------------

Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus (ajokorttitodistus)	72,80 €/todistus
--	------------------

Perusterveydenhuollossa maksuttomia todistuksia ovat:

- erityiskorvattavia lääkkeitä, sv-päivärahaa, kuntoutusta tai psykoterapiaa varten annettu B-lausunto. Kuntoutusrahaa varten laaditut todistukset ovat maksullisia.
- A-todistus (esimerkiksi todistus työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten, todistus työnantajaa varten lapsen sairaudesta tilapäistä hoitovapaata varten). Maksuton myös erikoissairaanhoidosta annettuna.
- todistus lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- lähete sairaalaan
- MT1 lausunto
- todistus tartuntataudista
- joukkorokotustodistus
- neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esimerkiksi jälkitarkastustodistus äitiyspäivärahaa varten)
- todistus potilaan kuljetuksesta = matkatodistus
- kutsuntatarkastustodistus = lääkärinlausunto puolustusvoimia varten
- uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat on määrännyt/lähetänyt asiakkaan palveluskelpoisuustutkimukseen
- kuolintodistus
- matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
- todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
- todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- todistus invalidipysäköintitunnusta varten
- todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esimerkiksi raskauden keskeyttäminen ja sterilointi)
- ELY:lle/työvoimaviranomaiselle viranomaisen pyynnöstä annettava todistus työttömän terveystarkastuksesta
- viranomaisen pyytämä lääkärinlausunto (esimerkiksi holhous- tai lastensuojeluasioissa)

Valmiiksi laadituista todistuksista peritään maksu asiakkaalta, vaikka asiakas peruisi pyynnön. Lausunto- ja todistusmaksut eivät kerrytä maksukattoa.

Todistusmaksu peritään myös alle 18-vuotialta. Todistusmaksun lisäksi peritään vastaanotosta/etävastaanotosta asiakasmaksu samoin perustein kuin muistakin vastaanotoista.

2.13 Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (13 §)

Hyvinvointialue saa periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 56 §:ssä säädetään, enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- tartuntatautilain 44 §:ssä (Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtioneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista
- yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta
- terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetusta kiireellisestä hoidosta
- yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
- raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.

Edellä mainitut kohdat eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella. Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, hoito-oikeustodistusta tai Kelan myöntämää Todistus oikeudesta hoitoetuuksiin Suomessa -asiakirjaa tai jos hän ei ole matkailijana Suomessa tai häneen ei sovelleta asiakasmaksulain 13 §:ää, häneltä voidaan periä koronan hoidosta aiheutuneet kustannukset täysimääräisenä.

2.14 Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut

2.14.1 Kotikuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti	19,90 €/käynti
Videovälitteinen etäkontakti	19,90 €/kontakti

- Kotiutumiseen liittyen 2 ensimmäistä kotikäyntiä maksuttomia
- Säännöllisen kotihoidon ja kuntouttavan arviointijakson asiakkaalle maksuttomia
- Apuvälinearviokäynnit maksuttomia

Etäkuntoutusryhmät (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Ryhmäjakso 1–5 ryhmäkäyntiä	20,00 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 6–10 ryhmäkäyntiä	22,80 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 11 ryhmäkäyntiä	25,00 €/ryhmäjakso

Ryhmämaksua ei peritä, mikäli ryhmäjakson käynneistä 2/3 (pyöristetään lähimpään kokonaislukuun) jää toteuttamatta sairastumisen tai muun perustellun keskeytymisen syyn vuoksi.

- Säännöllisen kotihoidon ja kuntouttavan arviointijakson asiakkaalle maksuttomia

2.14.2 Tuettu kotiutuminen (asiaksmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa. On tilapäistä kotisairaanhoidoa.

Tuettu kotiutuminen 17,50 €/käynti

Tuettu kotiutumisen palvelu mahdollistaa asiakkaan nopean ja turvallisen kotiutumisen sairaalasta sekä aktiivisen kuntoutumisen sairaalajakson jälkeen kotiympäristössä. Palvelun kesto on pääsääntöisesti 1–14 vuorokautta. Laskutetaan enintään 2 käyntikertaa/vuorokausi.

- Fysio- tai toimintaterapeutin 2 ensimmäistä kotikäyntiä maksuttomia
- Apuvälinearviokäynnit maksuttomia

2.14.3 Tilapäinen kotisairaanhoido (asiaksmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Lääkärin tai hammaslääkärin käynti 27,60 €/käynti
Muun henkilön suorittama kotikäynti 17,50 €/käynti

Tilapäistä kotisairaanhoidomaksua ei saa periä henkilöltä, joka saa jatkuvaa kotisairaanhoidoa.

2.14.4 Liikkuva sairaala (asiaksmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Liikkuva sairaala on tilapäistä kotisairaalahoidoa. Liikkuvan sairaalan maksua ei saa periä henkilöltä, joka saa jatkuvaa kotisairaanhoidoa.

Kotisairaalahoidon maksut

Lääkärin kotikäynti 27,60 €/käynti
Lääkärin ja hoitajan yhteiskäynti 45,10 €/käynti
Hoidon tarpeen arviointikäynti 17,50 €/käynti

Sairaanhoidajan kotikäynti/muun henkilön suorittama kotikäynti

Kotikäyntejä 1 vuorokaudessa 17,50 €/käynti
Kotikäyntejä 2 vuorokaudessa 35,00 €/vrk
Kotikäyntejä 3 tai enemmän vuorokaudessa 52,50 €/vrk

Tilapäisen kotisairaalahoidon kestäessä yli 2 kuukautta asiakasmaksuihin sovelletaan säännöllisen kotihoidon maksuja, jolloin kotisairaalamaksut muuttuvat kotona annetun palvelun hoitotuntien ja asiakkaan maksukyvyn mukaiseksi kuukausimaksuksi. Mikäli siis asiakas kuuluu jatkuvan tai säännöllisen kotisairaanhoidon tai asumispalvelun piiriin, maksua erikseen kotikäynnistä ei peritä.

Kotisairaalahoidosta potilaalta perittävä maksu sisältää

- kotisairaalan henkilökunnan käynnit
- lääkeshoidon, jota tarvitaan potilaan akuutin kotisairaalan johtaneen sairauden takia esim. suonensisäinen antibiootti- tai muu lääkehoito, akuuttiluonteinen kipulääkitys
- potilaan tarvitsemat hoitotarvikkeet ja apuvälineet samalla tavalla kuin niitä annetaan muillekin kotihoidossa oleville (vaipat, avannetarvikkeet, haavanhoitotarvikkeet jne.)
- kotisairaalan lääkärin määräämät vitamiini- neste ja ravintovalmisteet, jotka annostellaan suonensisäisesti tai lihakseen pistettynä.
- kotisairaalan lääkärin määräämät laboratorio-, röntgen ym. tutkimukset

Kotisairaalahoidosta perittävä maksu ei sisällä

- potilaan pysyvää lääkitystä
 - muita kuin kotisairaalan lääkärin määräämiä laboratorio, röntgen, tai muita tutkimuksia sairaalan poliklinikoilla tai terveyskeskuksen palveluissa
 - kuljetuksia sairaalasta kotiin eikä muitakaan kotisairaalahoidon aikana tapahtuvia kuljetuksia
-

3 Sosiaalihuollon maksut

3.1 Kotiin annettavat palvelut

3.1.1 Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Tilapäisen kotihoidon käynti 25,00 €/käynti

Tilapäisestä kotihoidosta voidaan periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Harvemmin kuin kerran viikossa tai käyntejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa.

Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun osalta maksut on määritelty kohdassa 3.1.4.

3.1.2 Kotihoidon kuntouttava arviointijakso

Ei kerrytä maksukattoa.

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso/ARVI 13,40 €/päivä

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso on määräaikainen jakso, jonka aikana arvioidaan asiakkaan palveluntarve sekä vahvistetaan asiakkaan toimintakykyä kokonaisvaltaisesti. Kuntouttava arviointijakso sisältää muun muassa terapeuhenkilöstön, hoitohenkilöstön sekä lääkärin kuntouttavat palvelut ja tarvittaessa suuhygienistin käynnin.

Kotihoidon arviointijakso laskutetaan kaikilta palvelujakson päiviltä.

Kotihoidon tukipalvelut laskutetaan arviointijakson asiakkailta erikseen. Jaksolla aloitettava lääkeautomaatti sisältyy ARVI-jakson päivähintaan.

3.1.3 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)

Jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua vähintään kerran viikossa ja arvioitu tai tosiasiallinen kesto vähintään 2 kuukautta.

Hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukykyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Säännöllistä kotona annettavaa palvelua voidaan tuottaa myös etäpalveluna. Kotihoidon asiakkaalla etäpalvelun aika suunnitellaan palvelutuntien määrään asiakasmaksua määritettäessä. Koneellinen annosjakelu ja lääkeautomaatin käyttö huomioidaan asiakkaan palvelutuntien määrässä erillisen toimintaohjeen mukaisesti.

Kotihoidon asiakkaan laskutus perustuu palvelupäätökseen kirjattujen ja suunniteltujen palvelutuntien määrään. Palveluntarpeen muuttuessa asiakkaan palvelutunnit ja palvelu- ja maksupäätökset päivitetään tarvittaessa kahden viikon seurantajakson jälkeen. Laskutus muutetaan todellisesta palvelunmuutoksen ajankohdasta lähtien. Alle kahden viikon tilapäinen palveluntarpeen muutos ei vaikuta laskutukseen.

Maksu määräytyy laissa määritellyn kuukausitaulukon perusteella bruttotuloista määriteltynä prosenttiosuutena. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista. Maksu ei saa ylittää tuotantokustannuksia.

Kuukausitaulukko 1.1.2026 alkaen

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko/hlö	Henkilö- määrä 1	Henkilö- määrä 2	Henkilö- määrä 3	Henkilö- määrä 4	Henkilö- määrä 5	Henkilö- määrä 6
Tuloraja €/kk	699 €	1290 €	2025 €	2503 €	3030 €	3481 €

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 416 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Maksuprosentit ovat seuraavat:

Maksuprosentti perheen koon mukaan							
Palvelutunnit kuukaudessa		1	2	3	4	5	6 hlöä tai enemmän
		4 tuntia tai vähemmän					
5		10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6		12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7		14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8		16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9		17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10		18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11		19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12		20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13		21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14		22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15		23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16		24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17		24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18		25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19		25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20		26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21		26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22		27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23		27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24		28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25		28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26		29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27		29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28		30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29		30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30		31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31		31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32		32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33		32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34		33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35		33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36		34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37		34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38-tai enemmän		35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Edellä asiakasmaksulain 10 e §:n 3 ja 4 momentissa säädetyt euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetun työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain 98 §:n soveltamista varten. Tarkistusvuosi on se vuosi, jota seuraavan vuoden alusta indeksitarkistus toteutetaan. Indeksillä tarkistettut euromäärät pyöristetään lähimpään täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta.

3.1.4 Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 18 a §:n mukainen palvelu. Kotipalvelua tuotetaan hyvinvointialueen omana palveluna ja palvelusetelillä. Tässä määritellyt maksut koskevat omana tuotantona annettavaa palvelua.

Säännöllisen kotipalvelun asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin edellä kohdassa 3.1.3. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu.

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelun asiakasmaksu

Tilapäisestä kotona annettavasta palvelusta voidaan palvelun käyttäjältä periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Maksut perustuvat käynnin pituuteen

Lapsiperheiden kotipalvelusta peritään tilapäisen kotipalvelun maksu, mikäli palveluntarve on alle 3 kuukautta. Maksu määräytyy tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun päivittäisen käynnin pituuden mukaan alla olevan taulukon mukaisesti.

Käynnin kesto	Asiakasmaksu
0 - 2 tuntia	8,30 €/kerta
2,01 – 3 tuntia	12,40 €/kerta
3,01 – 4 tuntia	17,00 €/kerta
4,01 – 5 tuntia	20,70 €/kerta
5,01 – 6 tuntia	24,80 €/kerta
6,01 – 7 tuntia	29,00 €/kerta
Enintään	33,10 €/kerta

Lapsiperheiden kotipalvelun maksuttomuus

Lastensuojelulain nojalla laadittuun asiakassuunnitelmaan perustuva lapsiperheiden kotipalvelu on suoraan lain nojalla lastensuojelun asiakasperheelle maksutonta.

Lapsiperheiden kotipalvelusta ei peritä asiakasmaksua myöskään, kun lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään lapsen erityisen tuen tarpeen sekä sosiaalityöntekijän laatiman palvelutarpeen arvioinnin tai asiakassuunnitelman perusteella sosiaalihuollon asiakkaana olevan lapsen perheelle (joko tilapäisenä tai säännöllisenä palveluna).

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perhekoon mukaisen maksuttomuuden ylärajan alla olevan taulukon mukaan tai perhe saa säännöllistä toimeentulotukea. Tällöin perheen tulee toimittaa tulotietonsa sekä toimeentulotukipäätökset hyvinvointialueen laskutustiimiin.

Tulorajataulukko 1.1.2026 alkaen:

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	699 €	1290 €	2025 €	2503 €	3030 €	3481 €

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 416 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

3.1.5 Palveluasuminen (ei-ympäri vuorokautinen)

Palvelu muodostuu hoivasta ja hoidosta sekä erikseen hankittavista tukipalveluista. Palveluasuminen on poistuva palvelu. Uudet asiakkuudet ohjautuvat yhteisölliseen asumiseen.

Hyvinvointialue perii pitkäaikaisesta asumispalvelusta (ei ympärivuorokautisesta) kuukausimaksun, joka määräytyy palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjatun palvelutuntimäärän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Asiakas maksaa vuokran erikseen.

Palveluasumisessa asiakkaalta peritään seuraavat maksut:
Hoivapalvelun asiakasmaksu, joka määräytyy tulojen ja palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaan (käytetään kohdan 3.1.3 mukaisia tulorajoja ja maksuprosentteja).

Sekä palvelutarpeen mukaan:

Tukipalvelumaksupaketti 1 (Sisältää ateriat, turvapalvelut, siivouksen ja vaatehuollon)	443,94 €/kk
Tukipalvelumaksupaketti 2 (Sisältää ateriat ja turvapalvelut)	380,52 €/kk
Ateriapalvelun kokonaismaksu	21,25 €/vrk
Siivousmaksu	2,64 €/vrk 80,33 €/kk
Vaatehuoltomaksu	2,11 €/vrk 64,27 €/kk

Lisäksi asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Vuokran määräytymisessä noudatetaan yhtenäisiä vuokranmaksuperusteita. Vuokra voi olla enintään kulloinkin voimassa olevan Kelan asumistukeen oikeuttavan määrän mukainen tai 0,58 €/m²/vrk. Vuokra sisältää lämmityskustannukset, vesimaksut, jätehuollon

kustannukset ja osuuden yhteisistä tiloista. Käytösähkö voi sisältyä vuokraan tai järjestetään asiakkaan sähkösopimuksen kautta. Edellä mainittu periaate ei koske isoja yksioita tai kaksioita.

3.1.6 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa hyvinvointialue järjestää asiakkaalle asumista. Yhteisöllisessä asumisessa asunnon hallinta perustuu asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) mukaiseen vuokrasopimukseen. Asumisesta asiakas maksaa siten normaalisti vuokrasopimuksen mukaisen vuokran.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu lisäksi sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Tästä toiminnasta hyvinvointialue voi periä asiakasmaksulain 10 h §:n mukaisen kohtuullisen maksun.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta	50,00 €/kk
--	------------

Yhteisöllistä asumista palveluna saavalla asiakkaalla on useimmiten yhteisöllisen asumisen palvelun lisäksi muita palveluja. Asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut (kuten esimerkiksi kotihoito, sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus tai omaishoito) järjestetään yhteisöllisestä asumisesta erillisinä sosiaalipalveluina. Näistä palveluista asiakas maksaa normaalin hyvinvointialueen määrittelemän asiakasmaksun.

Yhteisöllisen asumisen lisäksi asiakkaalla voi yksilöllisen tarpeen perusteella olla palveluna kotihoitoa ja tarvittavia tukipalveluita. (7 b, 10 e ja 10 h §)

Tukipalvelujen maksut määräytyvät kappaleen 3.1.8 mukaan.
Kotihoidon maksu määräytyy kappaleen 3.1.3 mukaan.

3.1.7 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)

Hyvinvointialueen on otettava huomioon kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä asiakasmaksulain 10 g §:ssä säädetyt vähennykset.

Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavat bruttotulot

- eläkkeet
- omaishoidon tuki
- palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
- eläkettä saavan hoitotuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto, siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko, osinko- ja vuokratulot
- laskennallinen metsätulo
- palvelun käyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tuloissa huomioidaan samat tulot kuin asiakkaalla.

Tuloista tehtävät vähennykset

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Kun asiakas, jolla on asuinkäytössään asiakasmaksulain 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettu asunto, siirtyy sosiaalihuoltolain 21 a §:ssä tarkoitettuun tuettuun asumiseen tai 21 b §:ssä tarkoitettuun yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on asiakasmaksua määrittäessä asiakkaan tuloista vähennettävä lisäksi todelliset asumismenot

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta;
 - vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta;
-

- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 32 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

3.1.8 Asumista tukevat palvelut (10 h §)

Tukipalvelujen maksun suuruudesta ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa. Hyvinvointialue saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria- vaatehuolto, peseytymis-, siivous ja turvapalveluista, osallisuutta ja kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista palveluista. Tukipalvelujen tarve kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja tehdään palvelu- ja maksupäätökset.

3.1.8.1 Turvapalvelut

Turvapalveluiden maksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa, joten hyvinvointialue voi päättää maksun harkintansa mukaan. Kotona annettavan palvelun maksut eivät saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Turvapalvelujen laskutus jatkuu siihen saakka, kun palvelu on irtisanottu ja turvapalvelulaitteet on palautettu. Keskeytyksillä ei ole vaikutusta kuukausimaksuun.

Mikäli asiakkaalle tilataan turvapuhelinasennuksen jälkeen uusia lisälaitteita, veloitetaan näiden laitteiden asennuksesta asennusmaksu.

Turvapaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat ja omaishoidon tuen asiakkaat, joilla ei säännöllistä kotihoitoa)

Turvapuhelimen kuukausimaksu 39,90 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy turvapuhelin, hälytyspainike, 4G-liittymä, laitehuolto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, sähköinen ovenavaus, ja avaimen hallinta. Lisäksi asiakas maksaa turva-auttajakäynneistä.

Turvapaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat, palveluasumisen ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat)

Turvapuhelimen kuukausimaksu 32,34 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy turvapuhelin, hälytyspainike, 4G-liittymä, laitehuolto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, sähköinen ovenavaus, avaimen hallinta ja turva-auttajakäynnit.

Turvapalveluun liittyvän laitteen käyttöönotto-, opastus ja asennusmaksu
37,00 €/krt

**Turvapalveluun liittyvän lisälaitteen käyttöönotto-, opastus ja
asennusmaksu**
€/krt

21,14

Palveluasumisessa lisälaitteet kuuluvat kuukausimaksun hintaan.

Turvalaitteiden lisälaitteet/kappale:

Lisäturvapuhelin	15,43 €/kk
Lisähälytyspainike	0,90 €/kk
Älykäs ovihälytin	21,61 €/kk
Häkähälytin	9,18 €/kk
Vuodehälytin	18,18 €/kk
Kaatumishälytin	20,40 €/kk
Turvalaite heikkovoimaisille	2,98 €/kk
Poskikosketushälytin	26,04 €/kk
Imu/puhallushälytin	45,87 €/kk
Ovihälytin 2 kpl	33,28 €/kk

**GPS-turvakellopaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat ja omaishoidon tuen
asiakkaat, joilla ei säännöllistä kotihoitoa)**

Turvakello 64,68 €/kk/asiakas

Kuukausimaksuun sisältyy turvakello, hälytysten vastaanottopalvelut, lataustelakka virtalähteineen, minitukiasema, 4G-liittymä, sähköinen ovenavaus, avaimen hallinta ja laitehuolto vikatilanteessa. Sisältää turvapuhelimen, jos asiakas tarvitsee lisälaitteita. Lisäksi asiakas maksaa turva-auttaja käynneistä.

**GPS-turvakellopaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat,
palveluasumisen ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat)**

Turvakello 49,38 €/kk/asiakas

Kuukausimaksuun sisältyy turvakello, hälytysten vastaanottopalvelut, lataustelakka virtalähteineen, minitukiasema, 4G-liittymä, sähköinen ovenavaus, avaimen hallinta, laitehuolto vikatilanteissa sekä turva-auttajakäynnit. Sisältää turvapuhelimen, jos asiakas tarvitsee lisälaitteita.

GPS-turvakellon lisälaitteet jälleen vuokrataan palveluntuottajan hinnalla.

**Turva-auttajan käynti turvapaketti 1 ja
GPS-turvakellopaketti 1**

13,40 €/käynti

3.1.8.2 Ateriapalvelut ja aterioiden kuljetuspalvelut

Kotiin kuljetettu ateria myönnetään henkilölle, joka ei itse sairauden tai alentuneen toimintakyvyn takia pysty joko tilapäisesti tai pysyvästi valmistamaan ruokaansa, eikä kykene järjestämään ruokailuaan muulla tavoin. Kotiin

kuljetettujen aterioiden vähimmäistilausmäärä on kolme aterialla viikossa. Toimintakyvyn muuttuessa ateriatilauksen määrää voidaan vähentää ja/tai lisätä, tai ateriapalvelu voidaan päättää.

Kotihoidon tukipalveluihin kuuluva ateriapalvelun järjestämisessä noudatetaan yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta. Kotiin kuljetettu ateria myönnetään 3–7 krt/viikko.

Kotiin kuljetetun aterian maksu	7,99 €/ateria
Kuljetusmaksu	5,50 €/kuljetuskrt
Lounas yhteisöllisessä asumisessa	9,60 €/ateria

Ateriamaksu tukipalveluin tuetussa asumisyksikössä	
Ateriapaketti	18,10 €/päivä
Kuljetusmaksu	5,20 €/kuljetuskrt

3.1.8.3 Asiointipalvelusta perittävä maksu

Asiointipalvelu	13,40 €/käynti
-----------------	----------------

3.1.8.4 Saattajapalvelu

Saattajapalvelu alkava tunti	21,14 €/tunti
------------------------------	---------------

3.1.8.5 Pyykkipalvelu/Vaatehuolto

Kotihoito ei pääsääntöisesti anna pyykkipalvelua. Hoitohenkilöstö avustaa asiakasta muun palveluntuottajan hankkimisessa. Jos muuta palveluntuottajaa ei ole saatavissa, pyykkipalvelumaksu on 64,27 €/kk.

3.1.8.6 Hygieniapalvelu

Peseytymis- ja/tai saunatilan käyttö	5,29 €/kerta
Hygieniapalvelu	13,40 €/kerta

3.1.8.7 Ikäihmisten päivätoiminta ja etäpäivätoiminta

Päivätoiminta kokopäivä (n. 6 tuntia)	24,31 €/kerta
Päivätoiminta osapäivä (n. 3 tuntia)	16,91 €/kerta
Edestakainen kuljetus päivätoimintaan	7,00 €/kerta
	3,50 €/suunta
Omaishoidon lakisääteinen vapaa ikäihmisten päivätoiminnassa (6 h)	3,42 €/kerta

Etäpäivätoiminta asiakkaille, joilla ei ole etähoivan käyntejä eikä etähoivan laitetta käytössään	52,85 €/kk
---	------------

Etäpäivätoiminta asiakkaille, joilla on etähoivan käyntejä ja asiakkaalla on etähoivan laite käytössään	15,00 €/kk
---	------------

Etäpäivätoiminnan kuukausimaksuun sisältyy laitteen asennus, etähoivan laite johtoineen, pöytäteline, 4G-liittymä, laitehuolto vikatilanteessa, omaisyhteys, ohjatut etäryhmät 3 kertaa viikossa, noin 30–40 min kerrallaan, sekä palvelun päättyessä laitteiston poisto.

3.1.8.8 Siivouspalvelu

Laskutetaan toteuman mukaisesti jokaiselta alkavalta tunnilta

Siivouspalvelu 15,00 €/tunti

Asiakkaalle kotiin annettavaa siivouspalvelua järjestetään sosiaalihoitolain mukaisena tukipalveluna. Siivouspalvelulla tarkoitetaan kodin ylläpitosiivousta kerran kuukaudessa. Palvelu tuotetaan arkipäivisin.

3.1.8.9 Tukipalvelut asumisyksikköön

lääkkäiden avio- ja avopuolisoille on järjestettävä mahdollisuus asua yhdessä. Tukipalvelut palvelutarpeen arvioinnin perusteella järjestetään kohdan 3.1.5 mukaan.

Muussa tapauksessa puolisolta laskutetaan tukipalvelutuottajan hinnoittelun mukaisesti, jos palvelun tuottaa hyvinvointialueen In-house-toimija.

3.1.9 Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit

- sosiaalisena kuntoutuksena myönnettävä asumisen tuki on maksutonta
- mielenterveyskuntoutujien kotikuntoutus on maksutonta

3.2 Perhehoito

3.2.1 Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito

Perhehoitoa voidaan tarjota lyhyt- tai osavuorokautisena palveluna asiakkaan kotona asumisen tukemiseksi tai pitkäaikaisena perhehoitona, jolloin asiakas asuu perhehoitokodissa.

Lyhytaikainen perhehoito perhekodissa

Kokovuorokautinen perhehoito (yli 10–24 tuntia)	38,69 €
Osavuorokautinen perhehoito (6–10 tuntia)	19,55 €
Osavuorokautinen perhehoito (alle 6 tuntia)	13,40 €

Lyhytaikainen perhehoito asiakkaan kotona

Kokovuorokautinen perhehoito (yli 10–24 tuntia)	38,69 €
Osavuorokautinen perhehoito (6–10 tuntia)	19,55 €
Osavuorokautinen perhehoito alle 6 tuntia	13,40 €

Perhehoitoa voidaan tarjota esimerkiksi omaishoidettavan hoidon järjestämiseen omaishoidon lakisääteisten vapaiden aikana. Lisätietoa kohdassa 3.6.

3.2.2 Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Perhehoitolain (263/2015) 3 §:ssä tarkoitettu perhekoti ja 4 §:ssä tarkoitettu ammatillinen perhekoti.

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (pitkäaikainen perhehoito).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävästä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla annetusta perhehoidosta.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitettut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 195 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3 Ympärivuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido

3.3.1 Ympärivuorokautinen palveluasuminen (7 c §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (tehostettu palveluasuminen).

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 195 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3.2 Pitkäaikainen laitoshoidon ikääntyneiden palveluissa (7 c §)

Sosiaalihuoltolain (130/2014) 22 § mukainen ja Terveystaloudenhuoltolain (1362/2010) 67 §:n mukainen.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon alkamisesta lukien laitospalvelun toimintayksikössä ja sosiaalihuoltolain mukaisissa laitoshoidon yksiköissä annetusta ympärivuorokautisesta sosiaali- ja terveystaloudenhuollosta, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme (3) kuukautta (pitkäaikainen laitoshoidon).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä terveystaloudenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettua lääkinneelliseä kuntoutuksesta laitoksessa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 § 3 kohdassa tarkoitettua kuntoutuksesta laitoksessa eikä lastensuojelulain 57 §:ssä tarkoitettua laitoshuollosta.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot,

maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset. Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun. Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 131 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3.3 Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §)

Maksun määrittämisessä edellä tarkoitettuina kuukausituloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot sekä laskennallinen metsätulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea) Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:
 - lapsilisä
 - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
 - asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään)
 - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
 - toimeentulotuki
 - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Vähennykset

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset.
- Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymistä:

- Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettua vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus).

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset

- Kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella)
- Terveystieteiden ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla.

Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määrittämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.

- Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.
- Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa psykiatrisessa laitoshoidossa

Harkinnanvaraisina vähennyksinä huomioidaan erityistarpeet, jotka ovat aina asiakaskohtaisia menoja. Ne kytkeytyvät aina asiakkaan kuntoutuksellisiin tavoitteisiin ja niitä voi muodostua mm. seuraavista:

- yhteydenpitokulut
- tavallista suuremmat vaatekulut
- varastovuokra enintään kuuden kuukauden ajalta
- muut hoitosuunnitelman mukaiset erityiset tarpeet, esimerkiksi tietokone opiskelua varten

3.4 Tilapäinen asuminen

3.4.1 Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen)

Tilapäisen asumisen kesto on yleensä kolme (3) kuukautta.

Tilapäisessä asumisessa peritään vuokraa 19,71 €/vrk/asunto.

Lisäksi asukas maksaa kotihoitomaksun ja tarvitsemansa ovihälyttimen sekä turvapalvelun kuukausimaksun, auttajakäynnin maksun ja lisälaitemaksun.

3.4.2 Ympärivuorokautinen tilapäinen palveluasuminen (sosiaalihuoltolain mukainen, muu kuin omaishoitajalaissa määritelty vapaapäivä)

Tilapäinen palveluasuminen 54,60 €/hoitopäivä
Sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut

Silloin kun asiakas jonottaa pitkäaikaista asumispalvelupaikkaa, maksu peritään enintään kolmen (3) kuukauden ajalta.

Osavuorokautinen palveluasuminen (päivä tai yö) 25,10 €/pv tai yö
Sisältää hoivan ja hoidon aikaiset ateriat

Alle 18-vuotiaat 25,10 €/hoitopäivä

Sisältää hoivan, ateriat ja asumiskulut

Lyhytaikaishoito sisältää asiakkaan arvioinnin, hoivan ja hoidon vahvistaen asiakkaan toimintakykyä ja voimavaroja kotona asumisen tukemiseksi.

Hoitopäivämaksu peritään tilapäisen palveluasumisen tulopäivältä, sitä seuraavilta hoitopäiviltä ja tilapäisen palveluasumisen lähtöpäivältä. Mikäli asiakas kuitenkin siirtyy välittömästi toiseen laitokseen tai Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämään asumispalveluun, tilapäisen palveluasumisen yksikkö ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

Asumispalveluista perittävät maksut eivät kerrytä maksukattoa.

Asiakasmaksu peritään myös omaishoidon tuen asiakkaalta, jos kyseessä ei ole omaishoitajan lakisääteinen vapaa tai vapaan lisäpäivät.

3.5 Vammaispalvelujen maksut

1.1.2025 voimaan tullut uusi vammaispalvelulaki (675/2023) kumoaa vanhan vammaispalvelulain (380/1987) ja lain kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977). Uudessa vammaispalvelulaissa on kolmen vuoden siirtymäaika, jonka aikana vanhan vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaiset päätökset käsitellään uuden vammaispalvelulain mukaisiksi. Asiakasmaksulakia (678/2023) on muutettu vastaamaan uuden vammaispalvelulain palveluja ja muutokset tulivat voimaan 1.1.2025.

Jos vammaispalvelupäätös tai kehitysvammalain mukainen päätös on annettu ennen 1.1.2025 päivää voimassa olleiden säännösten perusteella, määräytyy asiakasmaksu tai palvelun maksuttomuus asiakasmaksulain säännösten perusteella, jotka ovat olleet voimassa ennen 1.1.2025 ajankohtaa.

Jos vammaispalvelupäätös tai kehitysvammalain mukainen päätös on annettu 1.1.2025 voimaan tulleiden säännösten perusteella, määräytyy asiakasmaksu tai palvelun maksuttomuus 1.1.2025 voimaan tulleiden asiakasmaksulainsäännösten perusteella.

3.5.1 Vammaispalvelujen asiakasmaksut (vanha vammaispalvelulaki 380/1987 ja kehitysvammalaki 519/1977)

3.5.1.1 Maksuttomat palvelut

Vammaispalvelulain mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut
 - vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
-

- vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen
- vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset (tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin)

Kehitysvammalain mukaisista palveluista maksuttomia ovat:

- erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta)

3.5.1.2 Päivä- ja työtoiminta

Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta

Kuljetus päivätoimintaan (asiaksmaksuasetus 6 §): Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.

Käytännössä matkahuollon linja-autotaksa/-maksu tai julkisen liikenteen vyöhykeperusteinen taksa (KHO20:2020).

Ateriamaksut

Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa asiaksmaksuna peritään asiakkaalta hyvinvointialueen vahvistamien ateriamaksujen mukainen maksu toteuman mukaan.

• Aamiainen, perusruokavalio	3,27 €/ateria
• Aamiainen, erityisruokavalio	4,07 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,80 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, erityisruokavalio	2,29 €/ateria

Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta sekä koululaisten loma-aikainen toiminta

Erityishuoltolain mukaiseen päivä- ja työtoimintaan sekä lasten loma-ajan hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

Erityishuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa sekä koululaisten loma-ajan hoidossa asiakasmaksuna peritään asiakkaalta hyvinvointialueen vahvistamien ateriamaksujen mukainen maksu toteuman mukaan.

• Aamiainen	2,00 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,80 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, erityisruokavalio	2,29 €/ateria

Maksu peritään yli 16-vuotiaalta asiakkaalta. Maksua ei peritä sen vuoden loppuun saakka, minkä aikana asiakas täyttää 16 vuotta. Letkuruokinnassa olevilta ei peritä ateriakuluja.

Etäpalveluna toteutetusta päivätoiminnasta ei peritä maksuja.

3.5.1.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset asumispalvelut

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn tilapäisen (lyhytaikaisen) asumispalvelun maksut

Tilapäinen asumispalvelu on ympärivuorokautista asumista, joka pitää sisällään asumisen ja ylläpidon.

Yli 16-vuotiaille	15,40 €/vrk
Alle 16-vuotiaille	9,20 €/vrk
Osavuorokautinen hoito (noin 8 h)	5,10 €/päivä

Ympärivuorokautinen maksu peritään kaiken ikäisiltä toteutuneiden vuorokausien mukaan. Osavuorokautisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua alle 16-vuotiailta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta).

Lisäksi peritään ateriamaksu toteutuneiden aterioiden mukaan.

Vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen / pitkäaikainen asumispalvelu

Palveluasumiseen kuuluvat asunto sekä asumiseen liittyvät palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaan jokapäiväiselle suoriutumiselle.

Asiakas maksaa ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset esim. siivouspalvelut sekä ylläpitomaksun. Lisäksi asiakas maksaa vuokran, sähkön ja veden suoraan vuokranantajalle. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

Kehitysvammalain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu

Asiakas maksaa ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset sekä ylläpitomaksun. Lisäksi asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus. Lisäksi asiakas maksaa esim. sähkö- ja vesimaksut.

Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu

Ylläpitomaksu on maksu menoista, jotka aiheutuvat asiakkaan kehitysvammaisuudesta / vammaisuudesta huolimatta.

Ylläpitomaksu koostuu asiakkaan asumiseen liittyvistä tukipalveluista, kuten siivous ja vaatehuolto, yhteisten tilojen ylläpidosta, saunan käytöstä sekä tarvikemenoista.

Ylläpitomaksun pitää olla kohtuullinen, enintään hyvinvointialueen vuosittain määrittelemän enimmäismäärän verran.

Ylläpitoon kuuluvia aineita, tarvikkeita ja tavaroita ovat esimerkiksi:

- siivousvälineet ja puhdistusaineet sekä paperit
- viriketoimintaan liittyvät materiaalit (esim. pelit, askartelutarvikkeet)
- informaatiokulut (lehtimaksu, tv-maksu, kaapeli TV, ICT, puhelin)
- yhteisten tilojen sisustus (kalustus, kausikoristeet, kukat ja kukkamullat jne.)
- yhteisten tilojen ruokailuvälineet, tarjoiluastiat ja ruuanvalmistuksen välineistö
- yleiset perushygieniatarvikkeet

Maksun periminen ei edellytä sitä, että asukas käyttää säännöllisesti kaikkia edellä mainittuja tukitoimia, tarvikkeita tai välineitä. Maksu peritään, mikäli asuminen tapahtuu ryhmämuotoisesti toteutetussa asumisessa (yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen).

Ylläpitomaksua ei peritä, jos asukas on poissa palveluiden piiristä koko kuukauden.

Pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu:

• Palveluasuminen, jossa ei yövalvontaa	38,25 €/kk
• Ympäri vuorokautinen asumispalvelu	49,60 €/kk

Hyvinvointialueen itse järjestämissä palveluissa ja ostopalveluissa olevilta asiakkailta peritään samat ylläpitomaksut (asiakasmaksulaki 12 §).

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun ateriamaksut

Ateriapalveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kohtuullisten kustannusten suuruinen.

Asiakkaalta peritään hyvinvointialueen vahvistamien ateriamaksujen mukainen maksu toteutuneiden aterioiden mukaisesti.

Perusruokavalio	19,23 € /päivä
Erityisruokavalio	22,73 € /päivä

• Aamiainen, perusruokavalio	3,27 €/ateria
• Aamiainen, erityisruokavalio	4,07 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,80 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Välipala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Välipala, erityisruokavalio	2,29 €/ateria
• Päivällinen, perusruokavalio	5,68 €/ateria
• Päivällinen, erityisruokavalio	6,47 €/ateria
• Iltapala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Iltapala, erityisruokavalio	2,32 €/ateria

Hyvinvointialueen itse järjestämissä palveluissa ja ostopalveluissa olevilta asiakkailta peritään samat ateriapalvelumaksut (asiakasmaksulaki 12 §).

3.5.1.4 Kehitysvammalain mukainen perhehoito

Pitkäaikainen perhehoito

Kehitysvammalain mukaisen pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksun määräytymisperustetta ei ole säädetty asiakasmaksulaissa 1.7.2021 lukien. Asiakasmaksulain 4 §:n mukaan kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 195 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen perhehoidon maksua täydestä ylläpidosta määriteltäessä huomioidaan seuraavat nettotulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
 - laskennallinen metsätulo
 - vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
-

-
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
 - opintoraha ja aikuiskoulutustuki
 - lasten kotihoidon tuki
 - eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea), esimerkiksi:
 - lapsilisä (Perhehoidossa olevan lapsilisä siirretään perhehoitajalle lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, lapsiliseläki 11 §)
 - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
 - toimeentulotuki
 - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)
 - asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään) 3 kk, siirto pitkäaikaiseen perhe- tai laitoshoitoon
 - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha

Tuloista tehtävät vähennykset

- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)
 - terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla.
Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
 - muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi
 - asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset.
Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palvelun alkamista
 - avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
-

- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohuollon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai työ- ja päivätoiminnan maksua.

Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen hoito perhehoitajan kodissa. Asiaksmaksu sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoivan ja hoidon ajalta.

Asuminen ilman kiinteitä (esim. letkuruokinta) aterioita yli 10 h	13,50 €/vrk
Lyhytaikainen hoito 16 vuotta täyttänyt yli 10 h (ateriat ja asuminen)	39,20 €/vrk
Lyhytaikainen hoito alle 16-vuotiaat yli 10 h (ateriat ja asuminen)	20,80 €/vrk
Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (5–10 h)	17,80 €/hoitokerta
Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (alle 5 tuntia)	13,60 €/hoitokerta

Vuonna 2009 ja myöhemmin syntyneillä:

Lyhytaikainen hoito 18 vuotta täyttänyt yli 10 h (ateriat ja asuminen)	35,50 €/vrk
Lyhytaikainen hoito alle 18-vuotiaat yli 10 h (ateriat ja asuminen)	20,80 €/vrk
Osavuorokautinen hoito 18 vuotta täyttäneet (5–10 h)	17,80 €/hoitokerta
Osavuorokautinen hoito 18 vuotta täyttäneet (alle 5 tuntia)	13,60 €/hoitokerta

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

Perhehoidon maksut eivät kerrytä maksukattoa.

3.5.1.5 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido

Laitoshoidolla tarkoitetaan hoitoa ja kuntoutusta sairaaloissa, terveyskeskuksen tai muun terveydenhuollon toimintayksikön vuodeosastoilla tai kehitysvammalaitoksessa. Laitoshoidosta perittävät maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) 7 c §: n ja asetuksen 12, 14 ja 15 ja 21 §:n mukaan.

Lyhytaikaisen laitoshoidon maksu voidaan periä tulopäivältä, seuraavilta hoitovuorokausilta sekä lähtöpäivältä. Jos henkilö siirretään suoraan toiseen laitokseen, ei lähetävä laitos saa periä asiakasmaksua enää lähtöpäivältä. Hoitopäivä-maksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos tulopäivä ja lähtöpäivä ovat saman vuorokauden aikana, peritään yksi hoitopäivämaksu.

Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan asiakkaan täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 131 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu lasketaan samoin perustein kuin pitkäaikainen perhehoidon maksu. Katso tarkemmin kohta 3.5.1.4.

3.5.1.6 Tuetun asumisen maksut

Jos tuettu asuminen on tukiasumisyksikössä järjestettyä tukiasumista: Asiakkaalta peritään muu ylläpitomaksu, mikäli asumisyksikkö tuottaa ylläpitoon kuuluvat palvelut/ tarvikkeet.

Muu ylläpitomaksu 38,25 €/kk

Mikäli asiakas käyttää yksikön ateriapalveluita, häneltä peritään todelliset kohdassa 3.5.1.3 määritellyt ateriakustannukset.

Asiakas maksaa asuntonsa vuokran erillisen vuokrasopimuksen mukaan. Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

Asumisvalmennus, asumisen harjoittelu, asumisohjaus

Asiakkaan omaan kotiin vietävä asumisohjaus ja tuki ovat maksuttomia.

Kodin ulkopuolella järjestettävästä asumisvalmennuksessa/kokeilusta peritään tilapäisen asumisen maksu.

3.5.2 Vammaispalvelujen asiakasmaksut (uusi vammaispalvelulaki 675/2023)

3.5.2.1 Vammaispalvelulain mukaiset maksuttomat palvelut ja niihin liittyvät ylläpito- ja asiakasmaksut

Vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin sisältyvä apu ja tuki on maksutonta seuraavissa palveluissa:

- 7 § valmennus
- 9 § henkilökohtainen apu
- 12 § erityinen osallisuuden tuki
- 14 § tuettu päätöksenteko
- 16 § vaativa moniammatillinen tuki
- 18 § asumisen tuki
- 19 § kotona järjestettävä lapsen asumisen tuki
- 22 § esteettömän asumisen tuki
- 24 § lyhytaikainen huolenpito
- 25 § päivätoiminta
- 27 § kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta
- 28 § liikkumisen tuki
- 34 §:ssä mainitut muut palvelut ja tukitoimet.

Lisäksi maksuttomia ovat:

- lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävään aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito ja ateriat
- päivätoiminnan ja kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan matkat, mikäli myöntämisedellytykset täyttyvät
- asumisen tukeen ja kotona järjestettävään lapsen asumisen tukeen sisältyvät palvelut, jotka erillisinä palveluina järjestettyinä saattaisivat olla avun ja tuen osalta maksullisia (esim. asumisen tukeen sisältyvä kotihoito tai kotisairaanhoido)

Poikkeuksena asumisen tuesta ja henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla.

Ylläpidosta peritään kohtuullinen maksu seuraavissa vammaispalvelulain mukaisissa palveluissa:

- 7 § valmennus
- 16 § vaativa moniammatillinen tuki
- 18 § asumisen tuki

- 24 § lyhytaikainen huolenpito *poikkeuksena aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvä ylläpito, josta ei peritä ylläpitomaksua
- 25 § päivätoiminta
- 27 § kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta
- 34 §:ssä mainitut muut palvelut ja tukitoimet.

Asiakasmaksu peritään seuraavissa vammaispalvelulain mukaisissa palveluissa:

- kuljetuspalveluna järjestetty liikkumisen tuki
- kodin ulkopuolella järjestetty lapsen asumisen tuki

3.5.2.2 Valmennus, avohuollossa toteutettava vaativa moniammatillinen tuki, päivätoiminta, kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminta sekä vammaispalvelulain 34 §:n muut palvelut ja tukitoimet

Ateriamaksu peritään toteutuneiden aterioiden mukaan, mikäli palveluntoteuttaja järjestää ateriat.

Hyvinvointialueen vahvistamat ateriamaksut:

• Aamiainen	2,00 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,80 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, erityisruokavalio	2,29 €/ateria

Valmennuksen toteutuessa asumisvalmennuksena asumisyksikössä peritään ateriamaksujen lisäksi ylläpitomaksu, joka kattaa yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet, sisustustarvikkeet ja tarvikkeet.

Jos asiakas maksaa palveluntuottajalle vuokran, ylläpitomaksu on:

Yhteisöllinen asuminen	38,25 €/kk
Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	49,60 €/kk

Jos asiakas ei maksa palveluntuottajalle vuokraa, ylläpitomaksu on:

Yli 16-vuotiaille	15,40 €/vrk
Alle 16-vuotiaille	9,20 €/vrk

Vuonna 2009 ja myöhemmin syntyneet:

Yli 18-vuotiaille	15,40 €/vrk
Alle 18-vuotiaille	9,20 €/vrk

3.5.2.3 Lyhytaikainen huolenpito

Kotiin järjestetystä lyhytaikaisesta huolenpidosta ei peritä asiakasmaksua.

**Lyhytaikainen huolenpito yön yli hoitona kodin ulkopuolella
(asumisyksikkö)**

Lyhytaikaisen huolenpidon palvelusta peritään ylläpitomaksu, joka pitää sisällään asumisen ja ylläpidon.

Yli 16-vuotiaille	15,40 €/vrk
Alle 16-vuotiaille	9,20 €/vrk

Vuonna 2009 ja myöhemmin syntyneet:

Yli 18-vuotiaille	15,40 €/vrk
Alle 18-vuotiaille	9,20 €/vrk

Lisäksi peritään ateriamaksu toteutuneiden aterioiden mukaan.

Perusruokavalio, ateriapäivä yhteensä	19,23 €/päivä
Erytisruokavalio, ateriapäivä yhteensä	22,73 €/päivä

• Aamiainen, perusruokavalio	3,27 €/ateria
• Aamiainen, erityisruokavalio	4,07 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,80 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Välipala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Välipala, erityisruokavalio	2,29 €/ateria
• Päivällinen, perusruokavalio	5,68 €/ateria
• Päivällinen, erityisruokavalio	6,47 €/ateria
• Illtapala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Illtapala, erityisruokavalio	2,32 €/ateria

Lyhytaikainen huolenpito lyhytaikaisena perhehoitona / ammatillisena perhehoitona

Lyhytaikainen hoito perhehoitajan kodissa. Sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoivan ja hoidon ajalta.

Perhehoito ilman kiinteitä (esim. letkuruokinta) aterioita yli 10 h 13,50 €/vrk

Ennen vuotta 2009 syntyneet:

Lyhytaikainen hoito 16 vuotta täyttänyt yli 10 h (ateriat ja asuminen)
35,50 €/vrk

Lyhytaikainen hoito alle 16-vuotiaat yli 10 h (ateriat ja asuminen)
20,80 €/vrk

Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (5–10 h) 17,80 €/hoitokerta

Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (alle 5 tuntia) 13,60 €/hoitokerta

Osavuorokautinen hoito alle 16-vuotiaat (5–10 h) 17,80 €/hoitokerta

Osavuorokautinen hoito alle 16-vuotiaat (alle 5 tuntia) 13,60 €/hoitokerta

Vuonna 2009 ja myöhemmin syntyneillä:

Lyhytaikainen hoito 18 vuotta täyttänyt yli 10 h (ateriat ja asuminen)	35,50 €/vrk
Lyhytaikainen hoito alle 18-vuotiaat yli 10 h (ateriat ja asuminen)	20,80 €/vrk
Osavuorokautinen hoito 18 vuotta täyttäneet (5–10 h)	17,80 €/hoitokerta
Osavuorokautinen hoito 18 vuotta täyttäneet (alle 5 tuntia)	13,60 €/hoitokerta
Osavuorokautinen hoito, alle 18-vuotiaat (5–10 h)	17,80 €/hoitokerta
Osavuorokautinen hoito alle 18-vuotiaat (alle 5 tuntia)	13,60 €/hoitokerta

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

Perhehoidon maksut eivät kerrytä maksukattoa.

Lyhytaikainen huolenpito osavuorokautisena hoitona

Loma-ajan hoito

Lyhytaikaisen huolenpidon palvelusta peritään ylläpitomaksu, joka kattaa yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet, sisustustarvikkeet ja tarvikkeet.

Osavuorokautinen hoito (5 h tai yli) 5,10 €/päivä

Lisäksi peritään ateriamaksu toteutuneiden aterioiden mukaan.

Hyvinvointialueen vahvistamat ateriamaksut:

• Aamiainen	2,00 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,80 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Päiväkahvi/välipala, erityisruokavalio	2,29 €/ateria

Aamu- ja iltapäivähoito

Lyhytaikaisena huolenpitona järjestettävä aamu- ja iltapäivähoito on maksutonta.

3.5.2.4 Asumisen tuki (aikuiset)

Asumisen tuki ryhmämuotoisesti toteutetussa asumisessa

Asumisen tuesta peritään ylläpitomaksu, joka koostuu asiakkaan asumiseen liittyvistä tukipalveluista, kuten siivous ja vaatehuolto, yhteisten tilojen ylläpidosta, saunan käytöstä sekä tarvikemenoista.

Ylläpitoon kuuluvat aineet, tarvikkeet ja tavarat voivat pitää sisällään

- Siivousvälineet ja puhdistusaineet sekä paperit
 - Viriketoimintaan liittyvät materiaalit (esim. pelit, askartelutarvikkeet)
 - Informaatiokulut (lehtimaksu, tv-maksu, kaapeli TV, ICT, puhelin),
 - Yhteisten tilojen sisustus (kalustus, kausikoristeet, kukat ja kukkamullat jne.),
-

- Yhteisten tilojen ruokailuvälineet, tarjoiluastiat ja ruuanvalmistuksen välineistö
- Yleiset perushygieniatarvikkeet

Maksun periminen ei edellytä sitä, että asukas käyttää säännöllisesti kaikkia edellä mainittuja tukitoimia, tarvikkeita tai välineitä. Maksu peritään, mikäli asuminen tapahtuu ryhmämuotoisesti toteutetussa asumisessa (yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen).

Yhteistöllinen asuminen	38,25 €/kk
Ympärivuorokautinen palveluasuminen	49,60 €/kk

Ylläpitomaksua ei peritä, jos asukas on poissa palvelun piiristä koko kuukauden.

Asumisen tuesta peritään hyvinvointialueen vahvistamien ateriamaksujen mukainen maksu toteutuneiden aterioiden mukaisesti.

Perusruokavalio, ateriapäivä yhteensä	19,23 € /päivä
Erytisruokavalio, ateriapäivä yhteensä	22,73 € /päivä

• Aamiainen, perusruokavalio	3,27 €/ateria
• Aamiainen, erityisruokavalio	4,07 €/ateria
• Lounas, perusruokavalio	6,80 €/ateria
• Lounas, erityisruokavalio	7,65 €/ateria
• Välipala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Välipala, erityisruokavalio	2,29 €/ateria
• Päivällinen, perusruokavalio	5,68 €/ateria
• Päivällinen, erityisruokavalio	6,47 €/ateria
• Iltapala, perusruokavalio	1,74 €/ateria
• Iltapala, erityisruokavalio	2,32 €/ateria

Asiakas maksaa vuokran, sähkön ja veden suoraan vuokranantajalle.

Asumisen tuki pitkäaikaisessa perhehoidossa / ammatillisessa perhehoidossa

Myönnettäessä palvelua uuden vammaispalvelulain nojalla 1.1.2025 alkaen osittaisesta ylläpidosta peritään maksu (asiakasmaksulaki 4 § ja 7 e §). Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevilta peritään vahvistettujen asiakasmaksujen mukaisesti asiakasmaksuina asumismaksu, ateriamaksu sekä ylläpitomaksu.

Ylläpitomaksu sisältää perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet sekä henkilökohtaisen hygienian (lukuun ottamatta vaippoja), vaatehuollon, siivous- ja puhdistuskulut ja kohtuulliset virkistys- ja matkakulut.

Perhehoidossa asiakasmaksun määrittäminen johdetaan perhehoitajalle maksettavasta kulukorvauksesta. Maksut ovat yhteensä 83,5–78,6 % kulukorvauksesta. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain perhehoidon

palkkioiden ja korvausten indeksikorotukset ja mahdollinen indeksikorotus huomioidaan asumismaksussa vahvistuksen jälkeen.

Perhehoito, asumismaksu	240,70 €/kk
Kahden henkilön huoneen asumismaksu	202,00 €/kk

Perhehoidon ylläpitomaksu	81,60 €/kk
Perhehoito ateriamaksu	335,70 €/kk

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin työ- ja päivätoiminnan ateriamaksua.

3.5.2.5 Kodin ulkopuolella järjestettävä lapsen asumisen tuki

Lapsen asuessa vammaispalvelulain 19 §:n nojalla kodin ulkopuolella hyvinvointialue voi periä lapsen vanhemmilta kodin ulkopuolella järjestettävästä lapsen asumisen tuesta lapsen elatuksesta aiheutuneiden kustannusten johdosta maksun, joka on enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n nojalla määräytyvän elatusavun suuruinen, jos se on perheen toimeentulon edellytykset ja perheen elatusvastuu huomioon ottaen perusteltua.

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyyn mukaan noudattaen, mitä lapsen elatuksesta annetun lain 2 §:n 1 momentissa säädetään vanhemman elatuskyvystä.

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevan elatusavun tai elatustuen siltä ajalta, jona lapsi asuu vammaispalvelulain 19 § nojalla kodin ulkopuolella ja käyttää elatusavun tai elatustuen aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

Elatuksesta perittävän maksun tai elatusavun tai –tuen perimisen lisäksi hyvinvointialue voi periä kohtuulliseksi katsottavan maksun myös muista lapsen tai nuoren 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista asumisesta kodin ulkopuolella aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi.

Lapselta ja hänen vanhemmiltaan perittävä maksu voi olla yhteensä enintään 500 euroa kuukaudessa. Perittävä maksu ei kuitenkaan saa ylittää hyvinvointialueelle palvelusta aiheutuvia kustannuksia. Hyvinvointialueen on lapselta maksua periessään huolehdittava siitä, että lapsen henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on perhehoidossa asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen perhehoidon käyttövaran suuruinen ja pienryhmäkodissa asuvalle lapselle vähintään 7 c §:n 3 momentissa säädetyn pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen käyttövaran suuruinen. Lapsen henkilökohtaiseen käyttöön tulee jäädä käyttövaraa vähintään 195 euroa kuukaudessa.

3.2.5.6 Vaativien erityispalvelujen maksut / Vaativan moniammatillisen tuen maksu

Tahdosta riippumaton erityishuolto ja vammaispalvelulain mukaisena vaativana moniammatillisena tukena järjestetty lyhytaikainen laitoshoido

Tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon ja vaativaan moniammatilliseen tukeen sisältyvä asiantuntijapalvelu on asiakkaalle maksutonta, mutta lyhytaikaisessa laitoshoidossa (alle 3 kuukautta) olevalta peritään ylläpidosta 71,50 euroa hoitopäivältä. Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 26,80 euroa hoitopäivältä 18-vuotta täyttäneeltä henkilöiltä (asiakasmaksuasetus 12 §, 21 §).

Tahdosta riippumaton erityishuolto ja vammaispalvelulain mukaisena vaativana moniammatillisena tukena järjestetty pitkäaikainen laitoshoido

Tahdosta riippumattomaan erityishuoltoon ja vaativaan moniammatilliseen tukeen sisältyvä asiantuntijapalvelu on asiakkaalle maksutonta, mutta pitkäaikaiseen laitoshuoltoon sisältyvästä ylläpidosta asiakkaalta peritään Pohjois-Savon hyvinvointialueen vahvistama maksu. Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetusta vammaispalvelulain 16 §:n mukaisesta vaativasta moniammatillisesta tuesta, jota asiakas saa osana sosiaalihuoltolain 22 §:ssä tarkoitettua laitospalvelua, peritään maksu laitoshoidon ylläpidosta asianomaisen henkilön maksukyvyyn mukaan. Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksuna (asiakasmaksuasetus 21 §, asiakasmaksulaki 7c §) seuraavasti: Pitkäaikaisesta laitoshoidosta peritään asiakkaan tulojen mukainen kuukausimaksu ja maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 131 € kuukaudessa. Maksua määrittäessä huomioitavat tulot, menot ja vähennykset määräytyvät kappaleessa 3.3.3 selvitetyn mukaan.

3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §)

Sopimuksen tehneet omaishoitajat

Palveluista, joita hyvinvointialue järjestää hoidettavalle omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa peritään 13,70 € vapaavuorokaudelta (poikkeuksena palvelusetelillä järjestettävä palvelu). Mikäli omaishoitajalle on myönnetty vapaata omaishoitajan jaksamisen tueksi enemmän kuin 3 vuorokautta kuukaudessa, peritään 13,70 € vapaavuorokaudelta myös lisäpäivien osalta.

Sijaishoitona toteutettavasta vapaan aikaisesta palvelusta peritään 24 tunnista 13,70 €.

Ikääntyneiden päivätoiminnassa järjestetystä vapaan aikaisesta palvelusta peritään asiakasmaksu, joka on kohdassa Ikäihmisten päivätoiminta ja etäryhmätoiminta.

Omaishoidon tuen palvelusetelillä voi ostaa lyhytaikaishoitoa ja päivätoimintaa yksityisestä hoitopaikasta tai hoiva-apua kotiin. Tällöin palvelusetelillä saatava avun määrä vaihtelee palveluntuottajan hinnan mukaan. Palvelusetelistä ei peritä asiakasmaksua, vaan asiakas maksaa setelin arvon ylittävän maksuosuuden suoraan palveluntuottajalle.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaapäivä voidaan järjestää päiväryhmätoimintana, jonka maksusta on tietoa tarkemmin kappaleessa 3.1.8.7.

Muista kuin omaishoitajan vapaan aikaisista palveluista peritään palvelun mukainen asiakasmaksu.

Läheistään hoitavan vapaa (SHL 27 b §)

Sosiaalihuoltolain (27 b §) perusteella ilman omaishoitosopimusta omaistaan tai läheistään hoitavan vapaan aikaisesta palvelusta asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin sopimusomaishoitajan.

Vapaan aikaisista palveluista peritään asiakasmaksu 13,70 €/vrk.

3.7 Liikkumisen tuen asiakasmaksut

Sosiaalihuoltolain sekä vammaispalvelulain mukaiset liikkumisen tuen asiakasmaksut.

3.7.1 Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumisen tuki

Sosiaalihuoltolain mukaisista matkoista peritään asiakasmaksu alla olevan taulukon mukaisesti koko hyvinvointialueella.

Matkan pituus enintään	Aikuinen	Lapsi (4-11v)
Km	€	€
6	3,50	1,80
9	3,80	1,90
12	4,10	2,10
16	5,00	2,50
20	5,80	3,00
25	6,50	3,30
30	7,20	3,60
35	7,80	3,90
40	8,70	4,40
45	9,90	5,00
50	10,70	5,40
60	12,50	6,30
70	14,50	7,30
80	16,40	8,30
90	18,30	9,20
100	19,80	10,00
110	21,60	10,80
120	23,30	11,70
130	24,90	12,50
140	26,70	13,40
150	27,90	14,00
160	29,50	14,70
170	31,00	15,50

180	33,00	16,50
190	34,70	17,40
200	36,60	18,30
220	39,40	19,70
240	42,70	21,40
260	46,20	23,10
280	49,40	24,70
300	52,90	26,50
325	56,20	28,10
350	59,60	29,80
375	62,90	31,50
400	66,10	33,10

3.7.2 Vammaispalvelulain mukainen liikkumisen tuki

Vammaispalvelulain mukaisista matkoista peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Maksu määräytyy matkustusalueella joko Waltti-vyöhykealuiden voimassa olevien maksujen mukaisesti tai muilla alueilla alla olevan taulukon mukaisesti. Taulukon hinnat ovat voimassa 1.2.2026 alkaen. Tammikuussa 2026 (1.1.-31.1.2026) käytetään vuoden 2025 asiakasmaksuhinnastossa olevan taulukon hintoja.

Matkan pituus	Aikuinen (17v-)	Lapsi (7-16v)
Km	€	€
0-10	4,00	2,30
11-20	6,30	3,40
21-30	8,00	4,00
31-40	9,20	4,60
41-50	11,40	5,70
51-60	12,60	6,30
61-70	13,70	6,90
71-80	16,00	8,00
81-90	17,10	8,50
91-100	19,40	9,70
101-110	21,70	10,80
111-120	22,80	11,40
121-130	24,00	12,00
131-140	26,30	13,10
141-150	27,40	13,70
151-160	29,70	14,90
161-170	30,80	15,40
171-180	32,00	16,00
181-190	33,10	16,50
191-200	35,30	17,70
201-220	37,60	18,80
0-6 vuotiaat matkustavat maksutta		

3.7.3 Työ- ja opiskelumatkat

Asiakas maksaa opiskelumatkoilla omavastuumaksuna 1,30 € /matka.

Toisen asteen laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla opiskelijoilla, joiden opiskelumatka on alle 7 km, opiskelumatkan omavastuuosuus on 1,30 € /matka. Yli 7 km ylittävät opiskelumatkat ovat maksuttomia, mutta kuitenkin enintään sen kalenterivuoden loppuun, kun henkilö täyttää 20 vuotta.

Työmatkoista tai niihin rinnastettavista matkoista sekä korkeakouluasteen opiskelumatkoista peritään 1,80 €/matka.

3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut (4 §, 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, laki lapsen elatuksesta 704/1975)

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksunlain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan periä 4 §:n 4-kohdasta poiketen lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta ja asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi seuraavasti:

Vanhemmilta perittävät maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.).

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.).

Vanhemmilta perittävien maksujen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon lapsen elatuksesta annetun lain 2 §.

Lapselta ja nuorelta perittävät maksut

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.).

Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshoidosta ja asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksunlain

14 §:n mukaisista eläkkeistä, elinkoroista, elatusavuuista, avustuksista tai muista kertakaikkisista tuloista, korvauksista ja saamisista.

Lapsen ja nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla vuonna 2026 enintään 2 190,50 euroa/kuukaudessa (asiakasmaksuasetuksen 20 § 2. mom.).

Lapsen ja nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon (lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrätty asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.

3.9 Erityisasumispalvelut (päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut)

3.9.1 Tuettu asuminen

Erityisasumispalvelujen tuetun asumisen kotihoidon asiakasmaksu määräytyy jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun mukaisesti (3.1.3.). Sosiaaliohjauksesta ei peritä asiakasmaksua. Tuetussa asumisessa asiakas maksaa lisäksi vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Asiakkaan tarvitsemat tukipalvelut laskutetaan erikseen. Tukipalvelut määräytyvät palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti. Turvapalvelut määräytyvät kohdan 3.1.8.1 mukaisesti.

Tukipalveluiden hinnat:

Ateriapaketti	325,00 €/kk
Tukipalvelupaketti 1 (ateria, siivous, vaatehuolto)	385,00 €/kk
Tukipalvelupaketti 2 (ateria, siivous tai vaatehuolto)	355,00 €/kk
Lounas	7,46 €/kerta
Siivousmaksu	2,50 €/vrk
	76,00 €/kk
Vaatehuoltomaksu	2,00 €/vrk
	60,80 €/kk

3.9.2 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa hyvinvointialue järjestää asiakkaalle asumista. Yhteisöllisessä asumisessa asunnon hallinta perustuu asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) mukaiseen vuokrasopimukseen. Asumisesta asiakas maksaa siten normaalisti vuokrasopimuksen mukaisen vuokran.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu lisäksi sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Tästä toiminnasta hyvinvointialue voi periä asiakasmaksulain 10 h §:n mukaisen kohtuullisen maksun.

Sosiaalista kanssakäymistä edistävä toiminta	50,00 €/kk
--	------------

Yhteisöllisen asumisen lisäksi asiakkaalla voi yksilöllisen tarpeen perusteella olla palveluna kotihoitoa ja tarvittavia tukipalveluita. (7 b, 10 e ja 10 h §)

Yhteisöllisen asumisen kotihoidon asiakasmaksu määräytyy jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun mukaisesti (3.1.3.).

Palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisista tukipalveluista peritään kohdan 3.9.1. mukaiset asiakasmaksut. Turvapalvelut määräytyvät kohdan 3.1.8.1 mukaisesti.

3.9.3 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksu määräytyy kohdan 3.3.1. mukaan.

3.9.4 Perhehoito

Perhehoidon asiakasmaksu määräytyy kohdan 3.2. mukaan.

3.9.5 Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa

Asiakasmaksu määräytyy asiakkaalle myönnettävän palvelun mukaisesti.

Asunnosta asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan.
